

Nr 161

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i lagen (1962: 270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall; given Stockholms slott den 16 oktober 1970.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden och lagrådets protokoll, föreslå riksdagen att anta härvid fogade förslag till lag om ändring i lagen (1962: 270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Lennart Geijer

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i 1962 års lag om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall som syftar till att underlätta och effektivisera verksamheten för sanering av oklara äganderätts- och lagfartsförhållanden. Den nuvarande bestämmelsen att beslut om lagens tillämpning skall fattas av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall ersätts med föreskrifter som innebär att det i princip överlämnas åt överlantmätaren att förordna om äganderättsutredning. F. n. behövs alltid minst två sammanträden med sakägarna. Enligt förslaget kommer en förrättning i vissa fall att kunna handläggas vid ett enda sammanträde. Slutligen framläggs förslag om möjlighet för förrättningsmannen att förordna att inteckning som besvårar endast viss del av ägolott efter förrättningen skall besvara hela ägolotten.

Förslag
till
Lag
om ändring i lagen (1962:270) om äganderättsutredning, lagfart
och sammanläggning av fastigheter i vissa fall

Härigenom förordnas i fråga om lagen (1962:270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall¹

dels att 1, 2 och 7 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 8 a §, av nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.²

Beträffande område där äganderätten till fastigheter är oviss må *Konungen*, om det från allmän och enskild synpunkt är av väsentlig betydelse att ovissheten undanröjes samt åtgärder härför lämpligen böra vidtagas i ett sammanhang, *förordna* att äganderättsutredning skall ske enligt bestämmelserna i denna lag.

Förordnande om äganderättsutredning må — — — sakna lagfart.

Beträffande område där äganderätten till fastigheter är oviss må *förordnas* att äganderättsutredning skall ske enligt bestämmelserna i denna lag, om det från allmän och enskild synpunkt är av väsentlig betydelse att ovissheten undanröjes samt åtgärder härför lämpligen böra vidtagas i ett sammanhang.

Förordnande om äganderättsutredning meddelas av överlantmätaren efter samråd med inskrivningsdomaren och övriga myndigheter vilkas hörande kan vara av betydelse för ärendets avgörande. Framkomma härvid skilda uppfattningar eller är ärendet av annan anledning svårbedömt, skall det dock överlämnas till lantmäteristyrelsen för avgörande.

2 §.

Äganderättsutredning sker vid förrättning. *Förrättningsman förordnas av lantmäteristyrelsen. Hårtill utses*

Äganderättsutredning sker vid förrättning. *Förrättningen verkställs, i fråga om område där fastighetsre-*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1963: 122.

² Senaste lydelse 1963: 122.

(Nuvarande lydelse)

lantmätare eller annan som äger erforderlig kunskap och erfarenhet samt jämväl i övrigt är lämplig för uppdraget.

(Föreslagen lydelse)

gister för stad skall föras, av den som på grund av tjänst eller förordnande är behörig att där förrätta avstyckningar och i annat fall av distriktslantmätaren. Lantmäteristyrrelsen får förordna annan lämplig person att vara förrättningsman.

Vad enligt ————— beträffande förrättningen.

7 §.

Förrättningsmannen skall ————— för äganderättsutredningen.

Härefter skall ————— sin talan.

Med alla kända sakägares medgivande får vad som föreskrives i första och andra styckena fullgöras redan vid första sammanträdet.

8 a §.

Besväras endast viss del av ägolott av beviljade eller sökta inteckningar, äger förrättningsmannen förordna, att med ägolottens upptagande i äganderättsförteckningen skall följa samma verkan som om den av inteckningar besvärade delen av ägolotten och återstoden därav utgjort fastigheter, vilka sammanlagts enligt lagen (1926: 336) om sammanläggning av fastigheter å landet. För sådant förordnande kräves medgivande av den som enligt äganderättsförteckningen är ägare till ägolotten.

Om förordnande enligt första stycket skall anteckning göras i intecknings- eller fastighetsboken å inskrivningsdag som avses i 13 § tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971.

*Utdrag av protokollet över justitiären, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 25
september 1970.*

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden ANDERSSON, LANGE, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändring i lagen om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall* samt anför.

Inledning

Äganderätten till fastigheter är oklar i betydande omfattning i olika delar av vårt land, framför allt i Kopparbergs län. Oklarheterna har ofta sin grund i sämjedelningar eller andra privata jorddelningsåtgärder som har brutit sambandet mellan den officiella fastighetsindelningen och den civilrättsliga uppdelningen av fastigheterna. Där sådana uppdelningar har förekommit i större omfattning är det vidare vanligt att ägarna till fastighetsdelarna helt eller delvis saknar lagfart på sina innehav. Det finns områden där avsaknaden av lagfart utgör ett lika stort problem som oklarheten beträffande äganderätten.

Bland de olägenheter som oklarheter och brister av nyss nämnt slag framkallar kan till en början nämnas att de starkt försvårar all normal fastighetsbildningsverksamhet. De medför härigenom ett allvarligt hinder för rationaliseringssträvanden inom jord- och skogsbruk. Motsvarande effekt blir märkbar när fråga uppkommer om markens ändamålsenliga utnyttjande för tätortsnärningar eller bebyggelse i övrigt. Detsamma kan gälla kommunala ansträngningar att skapa behövliga markreserver för framtida bostadsbyggande. Svårigheter och olägenheter av nu nämnda eller liknande slag drabbar inte bara allmänna intressen utan är i de flesta fall mycket kännbara även för berörda enskilda markägare.

Gällande rätt m. m.

Nu berörda problem har sedan lång tid tillbaka uppmärksammats av statsmakterna och har föranlett en förhållandevis omfattande lagstiftningsverksamhet. Från början har denna lagstiftning i betydande utsträckning haft karaktär av speciallagstiftning för vissa delar av Kopparbergs län. Detta gäller bl. a. lagen (1932: 223) med särskilda bestämmelser om delning av jord å landet inom vissa delar av Kopparbergs län och lagen (1943: 302) med särskilda bestämmelser om äganderättsutredning och sammanläggning av fastigheter inom vissa byar i Kopparbergs län.

Sistnämnda lag ersattes år 1962 av den nu gällande lagen (1962: 270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall (ÄUL). Även dess tillämpningsområde var från början begränsat till Kopparbergs län. Sedan det konstaterats att tilltrasslade fastighetsförhållanden av jämförbar karaktär med dem som finns i detta län gjort sig märkbara även inom andra delar av landet, bl. a. i Gävleborgs län, utvidgades lagens tillämpningsområde påföljande år till hela riket (1963: 122).

Enligt ÄUL kan efter förordnande av Kungl. Maj:t anordnas särskild förrättning för att sanera äganderätts- och lagfartsförhållandena inom område där äganderätten till fastigheter är oviss eller där fastighetsägarna i betydande omfattning saknar lagfart. Förrättningsman förordnas av lantmäteristyrelsen. Sedan förrättningsmannen skaffat in utdrag ur fastighetsregister och upprättat sammanställningar över lagfarts- och inteckningsförhållanden som kan ha betydelse för äganderättsutredningen skall han utfärda kungörelse och kallelser till ett första sammanträde med berörda sakägare. Vid detta sammanträde skall förrättningsmannen redogöra för förrättningens omfattning och ändamål samt ge sakägarna tillfälle att ta del av fastighetsregisterutdragen och sammanställningarna över lagfarts- och inteckningsförhållandena. Han skall därefter förelägga sakägarna att inom viss tid, minst en månad, anmäla sina äganderättsanspråk samt förete sådana handlingar och lämna sådana upplysningar om hävdeförhållanden m. m. som kan vara av betydelse för äganderättsutredningen. Med ledning av erhållna uppgifter och annan tillgänglig utredning upprättar förrättningsmannen en sammanställning över anspråken och övriga för förrättningen betydelsefulla förhållanden. Denna sammanställning läggs fram för sakägarna vid ett nytt sammanträde. Sedan sakägarna slutfört sin talan prövar förrättningsmannen vem som bör anses vara ägare till varje särskild fastighet eller mark inom sådan eller mark som är samfälld för flera fastigheter. Dessa avgöranden redovisas i en särskilt upprättad förteckning (äganderättsförteckning). Genom att den uppdelning i ägolotter som framgår av äganderättsförteckningen läggs till grund för fastighetsregistreringen legaliseras sämjedelningar, sämjeägoutbyten och liknande privata jorddelningsåtgärder som har

kommit till stånd före den 1 juli 1962. Verkan av förrättningen blir vidare att lagfart kan meddelas för den som i äganderättsförteckningen upptagits som ägare till fast egendom. I vissa fall kan förrättningen dessutom leda till sammanläggning av fastigheter.

Den föreslagna nya jordabalken (prop. 1970: 20) och den av 1970 års riksdag antagna fastighetsbildningslagen (prop. 1969: 128, 3LU 1970: 35, rskr 189), vilka är avsedda att träda i kraft den 1 januari 1972, bygger på förutsättningen att den civilrättsliga uppdelningen av fast egendom och den officiella fastighetsindelningen skall stämma överens. Såvitt avser jordabalksförslaget kan i detta sammanhang särskilt pekas på de betydelsefulla nya reglerna om förbud mot inskrivning i andel av fastighet (7 kap. 9 § och 22 kap. 2 §). För innehavare av sämjelott kan vidare fastighetsbildningslagens ikraftträdande få kännbar praktisk betydelse genom att det inte längre blir möjligt att göra avstyckning från sådan lott (jfr 10 kap. 1 och 2 §§).

Behovet av en skyndsam och fullständig sanering av äganderättsförhållandena har under senare tid fått ytterligare aktualitet och styrka genom det pågående arbetet med en reform av fastighetsregistreringen i enlighet med riktlinjer som har antagits av 1968 års riksdag (prop. 1968: 1 Bil. 4 s. 10, 3LU 5, rskr 80).

Som ett led i strävandena att råda bot på de olägenheter av skilda slag som privata jorddelningar förorsakar och skapa bättre förutsättningar för en smidig övergång och anpassning till den lagstiftning på fastighetsrättsens område som är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1972 har lagstiftningen om legalisering av privata jorddelningar blivit föremål för översyn. Lagen (1953: 157) om verkan som laga skifte av sämjedelning m. m. har därvid ersatts av legaliseringslagen (1968: 578). Denna lag har öppnat möjlighet att genom ett enkelt och smidigt förfarande tillerkänna sämjedelningar, privata ägostyckningar samt arealförvärv och andra liknande överlåtelse som skett före den 1 juli 1962 fastighetsbildande verkan. Däremot påverkar en legalisering i och för sig inte lagfartsförhållandena. För fall då det föreligger brister i lagfartshänseende innehåller emellertid förslaget till jordabalk vissa bestämmelser som bör kunna få praktisk betydelse när det gäller att efter tillämpning av legaliseringslagen nå i stort sett samma resultat som med en äganderättsutredning. Jag syftar här på reglerna om s. k. lagfartssammanträde i 20 kap. 10—13 §§.

Frågan om en översyn av ÄUL aktualiserades under förarbetet till legaliseringslagen (prop. 1968: 127 s. 29 och 42). En del remissinstanser påpekade att dittills vunna erfarenheter från tillämpningen av ÄUL var goda men att lagens praktiska värde ändå var mindre än som skulle varit önskvärt. Framför allt ansågs att det nuvarande ansökningsförfarandet, med en ofta lång och tidsödande remissomgång före Kungl. Maj:ts förordnande om äganderättsutredning, var alltför tungrovt. Departementschefen konstaterade att mycket talade för att en översyn av ÄUL borde komma till stånd. Tillfälle

skulle emellertid ges att återkomma till denna fråga i annan ordning eftersom lantmäteristyrelsen just övervägde att framlägga vissa förslag till en sådan reform.

Framställning från lantmäteristyrelsen m. m.

I skrivelse den 21 april 1970 har lantmäteristyrelsen redovisat vissa synpunkter inför den översyn av ÄUL som bör göras inom ramen för arbetet med följdlagstiftningen till fastighetsbildningslagen och nya jordabalken. Skrivelsen innefattar emellertid även en framställning om att vissa ändringar i ÄUL skall genomföras så skyndsamt som möjligt för att skapa ett bättre utgångsläge inför ikraftträdandet av nämnda lagar. De reformer som styrelsen anser vara av denna angelägenhetsgrad är följande. 1. Den nuvarande bestämmelsen att beslut om tillämpning av ÄUL skall fattas av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bör ersättas med föreskrifter som innebär att det i princip överlämnas åt överlantmätaren att, efter samråd med inskrivningsdomaren, förordna om äganderättsutredning. 2. Föreskriften att lantmäteristyrelsen alltid skall förordna särskild förrättningsman bör ersättas med regler motsvarande 3 § legaliseringslagen, vilket skulle innebära att den myndighet som normalt handlägger fastighetsbildningsförrättningar inom det område som förordnandet avser blir förrättningsman även vid förrättning enligt ÄUL, om inte lantmäteristyrelsen i visst fall förordnar annan lämplig person. 3. En viss uppmjukning bör ske av bestämmelserna om kungörelse och kallelse till äganderättsutredning. 4. För fall då det inte föreligger någon tvekan om äganderätten till de områden som förrättningen avser bör det öppnas möjlighet att handlägga förrättningen vid ett enda sammanträde, om alla sakägare går med på en sådan ordning.

Av lantmäteristyrelsens skrivelse och av annat i ärendet tillgängligt material, bl. a. ett yttrande av överlantmätaren i Kopparbergs län den 30 juni 1970, framgår bl. a. följande. Förordnande om äganderättsutredning har hittills meddelats i 54 fall. 40 av dessa avser områden inom Kopparbergs län. Återstoden är fördelade på nio län. Fråga om förordnande om äganderättsutredning för områden i ytterligare två län har dessutom nyligen aktualiserats. Hittills verkställda förrättningar i Kopparbergs län omfattar en areal om 195 000 hektar. Antalet sakägare vid dessa förrättningar uppgår till 10 435. Den legalisering av privata jorddelningar som har skett genom förrättningarna har inneburit att omkring 12 000 nya ägolotter bildats. Motsvarande siffror för övriga delar av landet är 7 100 hektar, 1 375 sakägare och cirka 800 nya ägolotter. Härtill kommer det hittills största enskilda utredningsobjektet, Järvsö socken i Gävleborgs län, med en areal om 70 000 hektar och 3 930 fastigheter och sämjelotter. Förrättningen är här klar endast delvis. Som exempel på mindre områden för vilka förordnande om äganderättsutredning har meddelats nämner lantmäteristyrelsen bl. a. till

Nöbbelev nr 3 hörande områden av Nöbbelevs torvmosse i Malmöhus län. Den av förrättningen direkt berörda arealen understeg här ett hektar. I ett annat fall (Lindesbergs stad) berörde förrättningen endast sex sakägare.

Beträffande det framtida behovet av äganderättsutredningar upplyser lantmäteristyrelsen att berörda länsmyndigheter i Kopparbergs län beräknat att ytterligare 588 000 hektar bör bli föremål för förrättning enligt ÄUL. Om de personalresurser som f. n. utnyttjas för äganderättsutredningar inom länet, omkring 45 tjänstemän, i tämligen oförändrad utsträckning får disponeras för sådan verksamhet även i fortsättningen, bör ifrågavarande arbete kunna bli slutfört vid mitten av 1980-talet. Bortsett från pågående äganderättsutredningar inom Järvsö socken synes de förrättningar enligt ÄUL som berör områden utanför Kopparbergs län kunna handläggas helt inom ramen för vederbörande fastighetsbildningsmyndighets ordinarie verksamhet och personalresurser. Det torde nämligen i dessa fall huvudsakligen bli fråga om att undanröja oklarheter som berör endast ett begränsat område med relativt få sakägare.

Överlantmätaren i Kopparbergs län konstaterar att erfarenheten har visat att äganderättsutredning enligt ÄUL utgör ett utomordentligt instrument för sanering av äganderätts- och fastighetsförhållanden även inom små områden. Vid fastighetsbildningsförrättningar inom länet berörs mycket ofta fastigheter som har varit föremål för privat jorddelning. Inom vissa lantmäteridistrikt gäller sålunda mer än hälften av alla avstyckningsåtgärder avstyckningar från sämjelotter. För hela länet är den genomsnittliga andelen 30 procent. Eftersom det vid sämjedelning i regel förekommer oklarheter i äganderättsförhållandena blir förrättningsmannen i dessa fall ofta tvungen att som underlag för förrättningen verkställa ett omfattande utredningsarbete, vars nytta f. n. i stort sett är begränsad till det aktuella avstyckningsärendet. Om det i ett sådant fall blev praktiskt möjligt att tillämpa ÄUL, skulle detta inte endast underlätta det under alla omständigheter nödvändiga utredningsarbetet och alltså innebära en arbetskraftsbesparing utan också leda till att utredningsmaterialet kunde nyttiggöras för sanering av oklara fastighetsindelings- och lagfartsförhållanden. En reform som möjliggör ett sådant förfarande skulle inte bara vara till fördel för lantmäteriverksamheten under en krävande övergångsperiod utan också bidra till att det slutliga målet för äganderättsutredningsverksamheten uppnås snabbare.

Departementschefen

Inledning. Från såväl allmän som enskild synpunkt är det av väsentlig betydelse att alla möjligheter att påskynda och effektivisera äganderättsutredningsverksamheten blir utnyttjade. Mot bakgrund härav har det länge stått klart att den översyn av ÄUL som föranleds av fastighetsbildnings-

lagens ikraftträdande bör få en omfattning som sträcker sig längre än till en rent teknisk anpassning till den nya lagstiftningen. Detta följdlagstiftningsärende förbereds f. n. inom justitiedepartementet och jag räknar med att en promemoria i ämnet skall kunna sändas ut på remiss i början av nästa år. Jag är emellertid medveten om att mängden av lagstiftningsreformer på fastighetsrättens område som skall genomföras den 1 januari 1972 skapar särskilda problem. Det är därför angeläget att tillvarata alla möjligheter att minska övergångssvårigheterna genom förberedande åtgärder av skilda slag. Hit hör bl. a. sådana saneringar av fastighetsförhållandena som kan komma till stånd genom legaliseringar och äganderättsutredningar. Mot denna bakgrund är det otillfredsställande att gällande regler leder till att tids- och kostnadskrävande utredningsarbeten i vissa fastighetsbildningsärenden inte kan utnyttjas i den utsträckning och med de resultat som framstår som önskvärda. Jag delar därför lantmäteristyrelsens uppfattning att det finns anledning att redan nu överväga partiella reformer i syfte att undanröja de svårigheter som möter i sådana sammanhang.

Förordnande om äganderättsutredning. Ett väsentligt hinder mot ett smidigt utnyttjande av äganderättsutredningsinstitutet ligger enligt lantmäteristyrelsen i föreskriften att Kungl. Maj:t skall förordna om tillämpning av lagen i varje särskilt fall. Som skäl för en sådan ordning hänvisades vid ÄUL:s tillkomst till äganderättsutredningarnas primära betydelse för inskrivningsverksamheten inom domsagorna, till åtgärdernas extraordinära natur samt till frågornas samband med personalresurserna.

ÄUL har nu varit i kraft under så lång tid och tillämpats i sådan omfattning att hittills vunna erfarenheter från lagens tillämpning bör kunna tillmätas stor betydelse. Det har från skilda håll och i olika sammanhang, bl. a. vid legaliseringslagens tillkomst, konstaterats att dessa erfarenheter är synnerligen goda. Besvär mot avslutade förrättningar har anförts endast i ett fåtal fall och har utan undantag gällt enstaka ägolotter. Osäkerhet beträffande det vid sin tillkomst som extraordinärt betecknade institutets användbarhet och tillförlitlighet från rättssäkerhetssynpunkt torde sålunda inte längre utgöra något självständigt motiv för att rätten att besluta om tillämpning av lagen förbehålls Kungl. Maj:t.

För den underrätt som berörs av en äganderättsutredning kan det tillfälligt uppstå en ökad arbetsbelastning på grund av den verkan som äganderättsutredningen har i fråga om lagfarter och sammanläggningar. Under lagens hittillsvarande tillämpning har det vidare visat sig att det arbete som i samband med förrättningarna läggs ned på sanering av in-teckningsförhållandena har fått betydligt större omfattning än som förutsattes vid lagens tillkomst. Därvid gjorda antaganden om att in-teckningar i den fasta egendom som kunde bli föremål för äganderättsutredningar skulle förekomma endast i ringa utsträckning har nämligen på sina håll visat sig alltför optimistiska.

För den typ av äganderättsutredningar som det nu närmast är fråga om, nämligen förrättningar av så jämförelsevis begränsad omfattning att de kan handläggas av fastighetsbildningsmyndigheterna inom ramen för deras ordinarie verksamhet och personalresurser, torde den av förrättningsverksamheten ökade tillströmningen av lagfarts- och sammanläggningsärenden inte få nämnvärd betydelse. Detsamma kan sägas om det arbete som en eventuell sanering av inteckningar medför. Vidare kan framhållas att äganderättsutredningarna på längre sikt är ägnade att väsentligt underlätta arbetet för både domstolarna och fastighetsbildningsmyndigheterna. Riskerna för tillfälliga svårigheter av skilda slag bör därför inte åberopas som något avgörande motiv för att begränsa äganderättsutredningsverksamhetens omfattning. Arbetsbelastningen kan f. ö. i regel förutses i god tid, vilket gör det möjligt att vidta erforderliga förberedelser för att möta den.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts har jag efter samråd med chefen för civildepartementet funnit att det inte längre finns tillräckliga skäl för att frågor om tillämpning av ÄUL skall vara beroende av Kungl. Maj:ts prövning. I likhet med lantmäteristyrelsen anser jag att det i princip bör överlämnas till överlantmätaren att besluta i sådana frågor. Med hänsyn till äganderättsutredningarnas samband med och betydelse för inskrivningsväsendet bör dock samråd alltid ske med inskrivningsdomaren. I första hand skall samrådet naturligtvis gälla frågan om de i lagen uppställda allmänna villkoren för dess tillämpning är uppfyllda. I samband härmed bör bl. a. undersökas om föreliggande oklarheter beträffande äganderätten eller brister i lagfartshänseende med större fördel kan avhjälpas genom andra till buds stående medel, t. ex. legalisering och, efter den 1 januari 1972, lagfarts-sammanträde. Samrådet bör emellertid även avse frågan om vilket område som ett förordnande skall omfatta. Om det kan antas att kommunala myndigheter, lantbruksnämnden eller andra lokala organ har intresse av att yttra sig i ärendet, bör överlantmätaren samråda även med dem. När det uppkommer fråga om att meddela förordnande för ett större område eller när det av annan anledning kan antas att förrättningen inte kan handläggas inom ramen för den ordinarie fastighetsbildningsverksamhetens resurser, föreligger givetvis behov av nära kontakt även med lantmäteristyrelsen. I sådana fall torde även de synpunkter i prioriteringshänseende som inskrivningsdomaren och andra myndigheter kan framföra bli till ledning för överlantmätarens ställningstagande.

Framkommer skilda uppfattningar beträffande lagens tillämplighet eller lämpligheten av att anordna en äganderättsutredning eller rörande det ifrågasatta förordnandets räckvidd, bör ärendet hänskjutas till lantmäteristyrelsen för avgörande. Överlantmätaren bör emellertid ha möjlighet att även i andra fall överlämna ärendet till styrelsens prövning, exempelvis därför att det innefattar någon principiell fråga eller av annan anledning är svårbedömt. En sådan ordning synes mig främja en enhetlig rättstillämpning och

kan tänkas vara av särskilt värde när fråga uppkommer om att meddela förordnande i län där tidigare erfarenheter från lagens tillämpning saknas eller är begränsade. Lantmäteristyrelsen har givetvis över huvud taget anledning att med uppmärksamhet följa rättstillämpningen på området. Detta beror inte bara på äganderättsutredningsinstitutets extraordinära karaktär. En vidgad användning av ÄUL på förhållandevis små objekt torde nämligen ytterligare öka betydelsen av att rättssäkerhetssynpunkterna blir tillbörligt beaktade.

Förrättningsman. Enligt 2 § ÄUL förordnas förrättningsman av lantmäteristyrelsen för varje särskilt fall. Enligt styrelsens förslag skall denna föreskrift upphävas och ersättas med bestämmelser motsvarande 3 § legaliseringslagen.

När det gäller situationer av den typ som utgör det huvudsakliga motivet för att frågan om ändringar i ÄUL tas upp nu, nämligen fall där fråga om äganderättsutredning aktualiseras i samband med en fastighetsbildningsförrättning, framstår det givetvis i regel som den lämpligaste ordningen att båda förrättningarna handläggs av samme förrättningsman. Förrättning enligt legaliseringslagen skall enligt huvudregeln i 3 § andra stycket i stad eller i ort på landet, där fastighetsregister såsom för stad skall föras, verkställas av den som på grund av tjänst eller förordnande är behörig att förrätta avstyckningar och i övriga fall av distriktslantmätaren. Därutöver gäller att lantmäteristyrelsen får förordna annan lämplig person att vara förrättningsman.

Jag delar lantmäteristyrelsens uppfattning att det är lämpligt att nu ändra 2 § första stycket ÄUL i överensstämmelse med nyss återgivna bestämmelser i legaliseringslagen.

Kungörelse och kallelser. I 5 § ÄUL föreskrivs bl. a. att förrättningsmannen skall utfärda kungörelse om tid och ställe för första sammanträdet. Kungörelsen skall minst 14 dagar före sammanträdet anslås på kommunens anslagstavla samt införas i Post- och Inrikes Tidningar samt den eller de ortstidningar i vilka meddelanden om sammanträden med kommunens fullmäktige skall införas. Dessutom skall personliga kallelser utfärdas enligt de bestämmelser som gäller för vissa fastighetsbildningsförrättningar. I kungörelse och kallelse skall anges vilken egendom som förrättningen berör, vad sakägarna bör iaktta för att bevaka sin rätt samt de rättsverkningar som äganderättsutredningen har i fråga om legalisering, lagfart och sammanläggning.

Enligt lantmäteristyrelsen finns behov av en skyndsam ändring av gällande bestämmelser om kungörande av äganderättsutredning. Kostnaderna för det i ÄUL föreskrivna förfarandet är höga, vilket blir särskilt kännbart för sakägarna när förrättningen avser ett mindre område. ÄUL:s föreskrifter

om kungörelse bör enligt styrelsens mening anpassas till vad som i motsvarande hänseende gäller för fastighetsbildningsförrättningar. Detta innebär bl. a. att förrättningen bör kunna fortgå utan kungörelse och kallelse om samtliga sakägare har infunnit sig. Vidare bör kungörelsernas omfattning kunna begränsas. Det är enligt styrelsens mening inte erforderligt att regelmässigt belasta kungörelsen med alla de uppgifter som enligt 5 § ÄUL skall tas in där.

Jag delar lantmäteristyrelsens uppfattning att det är angeläget att försöka begränsa kostnaderna för äganderättsutredningsförfarandet. ÄUL:s bestämmelser om kungörelse och kallelser till första sammanträdet har emellertid utformats med hänsyn till de rättssäkerhetskrav som föranleds av äganderättsutredningens rättsverkningar. De hänger sålunda intimt samman med institutets extraordinära karaktär. Det är därför enligt min mening inte lämpligt att i detta begränsade sammanhang ta upp frågan om lättnader av det slag lantmäteristyrelsen förordar. Hithörande frågor bör övervägas ytterligare i samband med den större översyn av ÄUL som skall ske inför fastighetsbildningslagens ikraftträdande.

Begränsning av antalet sammanträden. Enligt 6 § ÄUL skall förrättningsmannen vid första sammanträdet redogöra för förrättningens omfattning och ändamål samt ge sakägarna tillfälle att ta del av fastighetsregisterutdrag och upprättade sammanställningar över lagfarts- och in-teckningsförhållanden. Han skall därefter förelägga sakägarna att inom viss tid, minst en månad, anmäla sina äganderättsanspråk samt förete handlingar och meddela upplysningar angående hävdeförhållanden m. m. som kan vara av betydelse för äganderättsutredningen. Sedan förrättningsmannen klarlagt innebörden av anmälda äganderättsanspråk samt upprättat en sammanställning över anspråken och vad som i övrigt är av betydelse för utredningen skall han hålla nytt sammanträde med sakägarna (7 §). Vid detta sammanträde skall sakägarna få ta del av förrättningsmannens sammanställning. När så behövs, t. ex. därför att flera sakägare har framställt konkurrerande anspråk, skall förrättningsmannen redogöra för den förebragta utredningen. Innan förrättningsmannen ingår på den prövning, vars resultat skall redovisas i äganderättsförteckningen, skall sakägarna ges tillfälle att slutföra sin talan.

Lantmäteristyrelsen anför i anslutning till dessa bestämmelser följande.

För det fall egentlig tveksamhet om äganderätten inte föreligger och klarhet i förekommande frågor kan nås vid första sammanträdet, synes undantagsmöjlighet böra öppnas från regeln att tid för anmälan om äganderättsanspråk på minst en månad skall beredas sakägarna. Situationen torde ofta vara den, att utredningen i samarbete med markägarna drivits mycket långt redan innan tillämpningen av ÄUL aktualiseras och att det i själva verket endast är fråga om att konfirmera utredningsresultatet. Om samtliga sakägare är närvarande vid första sammanträdet, synes enighet om att nytt sammanträde inte erfordras utgöra tillräcklig säkerhet mot missbruk.

Jag delar lantmäteristyrelsens uppfattning att de obligatoriska bestämmelserna om föreläggande i 6 § och om nytt sammanträde i 7 § i vissa fall kan vara ägnade att göra en äganderättsutredning mera tids- och kostnadskrävande än som fordras av hänsyn till kravet på rättssäkerhet. Den ökning av möjligheterna för eventuella okända sakägare att få vetskap om en pågående förrättning som ett mera utdraget förrättningsförfarande kan innebära är av så ringa praktisk betydelse att den bör kunna lämnas därhän. Samtidigt är det i hög grad angeläget att tillvarata de möjligheter till besparingar som kan finnas vid äganderättsutredningar som handläggs i anslutning till fastighetsbildningsförrättningar, särskilt som det i sådana fall i allmänhet torde vara fråga om ett jämförelsevis begränsat antal sakägare. Mot bakgrund av dessa överväganden anser jag att förrättningsmannen bör få möjlighet att, om alla kända sakägare medger det, avstå från att meddela föreläggande enligt 6 § och hålla nytt sammanträde enligt 7 § samt i stället slutföra förrättningen redan vid första sammanträdet.

Inteckningsåtgärder. Till lantmäteristyrelsens framställning har fogats avskrift av en till styrelsen i november 1967 avgiven redogörelse från en särskild arbetsgrupp som utsetts vid överläggningar mellan representanter för justitiedepartementet och styrelsen samt vissa inskrivningsdomare och förrättningsmän och som har haft till uppgift att jämföra de av styrelsen utarbetade tillämpningsföreskrifterna till ÄUL med de erfarenheter som vunnits vid lagens tillämpning. Arbetsgruppen behandlar i sin redogörelse bl. a. frågan om åtgärder beträffande inteckningar. Efter att ha konstaterat att det vid lagens tillkomst förutsattes att förrättningsmannens befattning med inteckningar skulle vara mycket begränsad anför arbetsgruppen följande.

Vid tillämpningen hittills av ÄUL har det enligt arbetsgruppens åsikt visat sig svårt för förrättningsmännen att begränsa sin befattning med inteckningar i den utsträckning som åsyftades vid lagens tillkomst. Skälen härtill torde vara flera. Sålunda har i många fall tvekan uppstått i vilken utsträckning det varit behövligt att utreda inteckningsförhållandena för att kunna upprätta en äganderättsförteckning som inte länder inteckningshavare till skada (jfr 8 § st. 2 andra punkten). Ovissheten i detta hänseende har i vissa fall föranlett förrättningsmännen att ta initiativ till en mycket långtgående inteckningssanering. Ett annat skäl har varit följande. Det ter sig naturligt att betrakta äganderättsutredningsförrättningen och myndigheternas fortsatta behandling av förrättningsresultatet för att uppnå en önskvärd, fullständig sanering av inskrivningsförhållandena som en sammanhängande arbetsuppgift. Förrättningsmännen har utifrån ett sådant synsätt haft svårt att undandra sig vissa arbetsuppgifter vilka visserligen saknat nämnvärd betydelse för äganderättsförteckningens upprättande men spelat stor roll för den fortsatta handläggningen av frågan och kunnat utföras av förrättningsmännen med mindre arbetsinsats än om arbetsuppgiften fått anstå till en senare tidpunkt. Särskilt har detta gällt fastigheter, som enligt förrättningsmannens förslag

skall sammanläggas. Förrättningsmännens befattning med inteckningarna har i hög grad underlättat det fortsatta förfarandet. Detta gäller särskilt inskrivningsdomarens och ägodelningsrättens handläggning. Å andra sidan har denna aktivitet från förrättningsmännens sida verkat tyngande på själva förrättningen.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts konstaterar arbetsgruppen att det är önskvärt att en förrättning som regel medför inte endast att lagfart meddelas på de äganderättsliga enheterna utan även att befintliga inteckningar i största utsträckning knyts till dessa. Lantmäteristyrelsen har i sin skrivelse gjort uttalanden som visar att styrelsen ansluter sig till dessa synpunkter.

De av lantmäteristyrelsen och arbetsgruppen sålunda aktualiserade problemen och reformförslagen har enligt min mening så stor praktisk betydelse för både förrättningsverksamheten och inskrivningsväsendet att hit hörande frågor i hela sin vidd bör tas upp till närmare övervägande i samband med den översyn av ÄUL som blir aktuell inför fastighetsbildningslagens ikraftträdande. Även en partiell reform synes emellertid kunna leda till betydande förenklingar och arbetsbesparingar för berörda sakägare och myndigheter. Jag anser det därför motiverat att redan nu ta upp frågan om vissa ändringar i gällande regler.

I fall då fast egendom som berörs av en äganderättsutredning besväras av beviljade eller sökta inteckningar, har det under förrättningarna ofta visat sig att dessa gravationer belastar endast viss kvotdel av ett ägoinnehav. Detta kan bero på flera orsaker. Det kan tänkas att den nuvarande innehavaren och hans fångesmän aldrig brytt sig om att söka lagfart på mer än en andel av sina innehav inom visst hemman eller att de helt enkelt saknat tillräckligt underlag för en mera omfattande lagfartsansökan. En annan förklaring kan vara att det aktuella ägoinnehavet tidigare motsvarat flera sämjelotter och att inteckning sökts i någon av dessa. Enligt rådande uppfattning medför en förening av flera sämjelotter i en ägares hand att sämjedelningen anses upphävd såvitt avser dessa lotter. I sådana fall är det f. ö. efter en tid i allmänhet omöjligt att över huvud taget fastställa hur delningen har varit beskaffad. Från inteckningshavarens synpunkt torde resultatet bli det samma som när ägarna av en sämjedelad fastighet avtalar om återgång av sämjedelningen, dvs. att objektet för inteckningen inte längre utgörs av ett visst bestämt område, sämjelotten, utan av en andel i hela fastigheten.

I samband med förrättningar enligt ÄUL har det av skäl som arbetsgruppen redovisat i många fall ansetts påkallat att vidta sådana åtgärder beträffande inteckningar av nu åsyftat slag att dessa efter förrättningen besväras hela den i äganderättsförteckningen redovisade ägolotten. De tillvägagångssätt som därvid kommer i fråga är dödning i förening med nyinteckning eller inteckning till ytterligare säkerhet. Särskilt angelägna har ifrågakommande åtgärder framstått då inteckningarna gällt nyttjanderätt eller servitut.

Det arbete som under förrättningarnas gång läggs ned på att förbereda och genomföra nu nämnda inskrivningsåtgärder kan vara mycket omfattande. Den största bördan åvilar i allmänhet förrättningsmannen. Efter den grundläggande utredningen av lagfarts- och inteckningsförhållandena blir det nämligen ofta aktuellt för honom att praktiskt medverka även genom efterforskningar om aktuella innehav, kontakter med samt information och rådgivning till alla berörda sakägare och rättsinnehavare samt inte sällan hjälp med upprättande av erforderliga handlingar. För att nämnda åtgärder sedan skall leda till önskat resultat utan onödig tidsspillan eller komplikationer krävs givetvis ett betydande mått av samarbete och aktiva insatser från såväl sakägarnas som inskrivningsdomarens sida.

Avsikten med nu nämnda inteckningsåtgärder är att få till stånd samma effekt som om den intecknade delen av ägolotten hade utgjort en fastighet som sammanlagts med en annan fastighet, dvs. att inteckningen flyter ut att gälla i hela ägolotten. Det ligger därför nära till hands att låta förrättningsmannens beslut direkt medföra sådan verkan. Om man — vilket synes naturligt i detta sammanhang där det inte är fråga om att nå fram till en slutlig lösning av samtliga tänkbara situationer — begränsar sig till de fall då det inte finns beviljade eller sökta inteckningar i mer än en av de andelar som ingår i ägolotten, kan en sådan ordning endast vara till fördel för berörda inteckningshavare. För den händelse en eller flera inteckningar ursprungligen besvärat eller ansetts besvära viss sämjelott torde åtgärden medföra ett vida bättre inteckningsunderlag än det som kan ha funnits sedan sämjedelningen upphört att gälla. Teoretiskt sett är det endast fastighetsägaren som skulle kunna ha något att invända mot ett system som innebär att ifrågavarande "sammanläggningseffekt" inträder i och med att en delvis graverad ägolott tas upp i en vid förrättning enligt ÄUL upprättad äganderättsförteckning.

Mot bakgrund av dessa överväganden har jag kommit till den uppfattningen att förrättningsmannen i fall av nu åsyftat slag bör få behörighet att efter fastighetsägarens medgivande förordna att med ägolotts redovisning i äganderättsförteckningen skall följa samma verkan som om den av inteckningen besvärade delen av ägolotten och återstoden därav hade utgjort fastigheter vilka sammanlagts enligt lagen (1926:336) om sammanläggning av fastigheter å landet.

Lagförslag

I enlighet med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1962:270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall. Förslaget torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Specialmotivering

1 §

Genom den i första stycket föreslagna ändringen slopas regeln att förordnande om äganderättsutredning meddelas av Kungl. Maj:t. I övrigt är ändringarna i stycket av redaktionell natur. De allmänna villkoren för lagens tillämpning påverkas sålunda inte.

Bestämmelser om vem som meddelar förordnande om äganderättsutredning har tagits upp i ett nytt tredje stycke. Huvudregeln är här att beslutanderätten ankommer på överlantmätaren. Innan beslut meddelas skall han alltid samråda med vederbörande inskrivningsdomare. Finns anledning anta att byggnadsnämnden, lantbruksnämnden eller annan lokal eller regional myndighet som berörs av åtgärden önskar framföra synpunkter som kan få betydelse för överlantmätarens ställningstagande, skall samråd ske även med dem. Huruvida så är fallet lär i allmänhet kunna bedömas med ledning av tidigare erfarenheter i liknande ärenden eller genom underhandsförfrågningar. Har samråd förekommit i annan form än skriftligen, bör anteckning om vad som därvid förevarit göras i den akt som hör till ärendet.

Framkommer vid överlantmätarens samråd med inskrivningsdomaren eller andra berörda myndigheter skilda uppfattningar i frågan om förordnande skall meddelas eller beträffande vilket område förordnandet skall avse, åligger det enligt andra punkten överlantmätaren att överlämna ärendet till lantmäteristyrelsen för avgörande. Detsamma gäller när överlantmätaren av annat skäl finner det tveksamt om förordnande kan eller bör meddelas. Att överlantmätaren i överlämnat ärende skall avge eget yttrande synes mig så självklart att särskilda bestämmelser därom kan undvaras.

2 §

De i första stycket av denna paragraf föreslagna ändringarna beträffande förrättningsman överensstämmer helt med 3 § andra stycket legaliseringslagen.

7 §

Bakgrunden till de i ett nytt tredje stycke föreslagna bestämmelserna om möjlighet till ett förenklat förfarande vid vissa mindre förrättningar har redovisats i den allmänna motiveringen. För att denna undantagsregel skall få tillämpas krävs givetvis inte bara att samtliga kända sakägare medger det. En första förutsättning är sålunda att förrättningsmannen kan konstatera att han redan vid första sammanträdet på helt betryggande och uttömmande sätt kan fullgöra alla de åligganden som anges i paragrafens första och andra stycken.

8 a §

Denna paragraf innehåller de i den allmänna motiveringen förordade bestämmelserna om möjlighet för förrättningsman att i vissa fall meddela beslut som innebär att inteckning som besvärar endast del av viss ägolott flyter ut att gälla i hela ägolotten.

Begränsningen av bestämmelsernas räckvidd anges i inledningen till första punkten. Fråga är sålunda bara om fall då endast viss del av vad som i äganderättsförteckningen skall redovisas såsom en ägolott besvärar av en eller flera beviljade eller sökta inteckningar. När fråga är om mer än en gravation måste samtliga besvara identiskt samma andel av ägolotten. Om en inteckning beviljats i lika stor andel som tidigare inteckning men dessutom förklarats vilande i ytterligare andel av fastigheten kan en tillämpning av paragrafen åstadkommas genom att den vilandeförklarade ansökningen återkallas.

Beslut enligt denna paragraf förutsätter medgivande från den som i äganderättsförteckningen kommer att tas upp som ägare till ägolotten. Beslutet kan lämpligen tecknas direkt på äganderättsförteckningen eller redovisas under särskild rubrik i förrättningsprotokollet.

I fråga om beslutets rättsverkningar hänvisas till bestämmelserna om verkan av sammanläggning enligt sammanläggningslagen. De bestämmelser i nämnda lag som här åsyftas är i första hand 16 § men även 17 och 18 §§.

Anteckning i fastighetsboken om beslutets verkan bör inte få göras förrän förrättningen har vunnit laga kraft i vad avser den egendom som beslutet rör. Bestämmelser med denna innebörd har tagits upp i paragrafens andra stycke.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1971. Några särskilda övergångsbestämmelser föreslås inte. Detta innebär att de nya bestämmelserna blir tillämpliga även på äganderättsutredningar som pågår vid ikraftträdandet.

Hemställan

Jag hemställer, att lagrådets yttrande genom utdrag av protokollet inhämtas enligt 87 § regeringsformen över förslaget till *lag om ändring i lagen (1962: 270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall*.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Förslag
till
Lag
om ändring i lagen (1962:270) om äganderättsutredning, lagfart
och sammanläggning av fastigheter i vissa fall

Härigenom förordnas i fråga om lagen (1962:270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall¹

dels att 1, 2 och 7 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 8 a §, av nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.²

Beträffande område där äganderätten till fastigheter är oviss må *Konungen*, om det från allmän och enskild synpunkt är av väsentlig betydelse att ovissheten undanröjes samt åtgärder härför lämpligen böra vidtagas i ett sammanhang, *förordna* att äganderättsutredning skall ske enligt bestämmelserna i denna lag.

Förordnande om äganderättsutredning må — — — sakna lagfart.

Beträffande område där äganderätten till fastigheter är oviss må *förordnas* att äganderättsutredning skall ske enligt bestämmelserna i denna lag, om det från allmän och enskild synpunkt är av väsentlig betydelse att ovissheten undanröjes samt åtgärder härför lämpligen böra vidtagas i ett sammanhang.

Förordnande om äganderättsutredning meddelas av överlantmätaren efter samråd med inskrivningsdomaren och övriga myndigheter vilkas yttrande kan vara av betydelse för ärendets avgörande. Framkomma härvid skilda uppfattningar eller är ärendet av annan anledning svårbedömt, skall det dock överlämnas till lantmäteristyrelsen för avgörande.

2 §.

Äganderättsutredning sker vid förrättning. *Förrättningsman förordnas av lantmäteristyrelsen. Härtill utses*

Äganderättsutredning sker vid förrättning. *Förrättningen verkställs, i fråga om område där fastighetsre-*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1963:122.

² Senaste lydelse 1963:122.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

lantmätare eller annan som äger erforderlig kunskap och erfarenhet samt jämväl i övrigt är lämplig för uppdraget.

gister för stad skall föras, av den som på grund av tjänst eller förordnande är behörig att där förrätta avstyckningar och i annat fall av distriktslantmätaren. Lantmäteristyrelsen får förordna annan lämplig person att vara förrättningsman.

Vad enligt ————— beträffande förrättningen.

7 §.

Förrättningsmannen skall ————— för äganderättsutredningen.

Härefter skall ————— sin talan.

Medgiva alla kända sakägare, att vad som föreskrives i första och andra styckena fullgöres redan vid första sammanträdet, behöver icke föreläggande enligt 6 § meddelas och nytt sammanträde enligt andra stycket hållas.

8 a §.

Besväras endast viss del av ägolott av beviljade eller sökta in-teckningar, äger förrättningsmannen förordna, att med ägolottens upptagande i äganderättsförteckningen skall följa samma verkan som om den av in-teckningar besvärade delen av ägolotten och återstoden därav utgjort fastigheter, vilka sammanlagts enligt lagen (1926: 336) om sammanläggning av fastigheter å landet. För sådant förordnande kräves medgivande av den som enligt äganderättsförteckningen är ägare till ägolotten.

Om förordnande enligt första stycket skall anteckning göras i in-tecknings- eller fastighetsboken å in-skrivningsdag som avses i 13 § tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 15 oktober 1970.

N ä r v a r a n d e:

f. d. justitierådet	REGNER,
regeringsrådet	MARTENIUS,
justitierådet	BERNHARD,
justitierådet	HESSER.

Enligt lagrådet den 9 oktober 1970 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 25 september 1970 hade Kungl. Maj:t förordnat, att enligt 87 § regeringsformen lagrådets utlåtande skulle inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändring i lagen om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall*.

Förslaget, som finns bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn Per Jermsten.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Ingrid Hellström

Utdrag av protokollet över justitieärenden hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 16 oktober 1970.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, stadsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets yttrande över förslag till *lag om ändring i lagen (1962: 270) om äganderättsutredning, lagfart och sammanläggning av fastigheter i vissa fall.*

Föredraganden upplyser, att lagrådet lämnat lagförslaget utan erinran, och hemställer att Kungl. Maj:t, efter vissa redaktionella jämkningar av lagtexten, genom proposition föreslår riksdagen att antaga förslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnel Anderson